EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 09 26
COM(2024) 423 final

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Komisijai suteikiami nurodymai derėtis dėl Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) ir Korėjos pusiasalio energetikos plėtros organizacijos (KEPO) susitarimo atnaujinimo

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. ĮVADAS

1995 m. JAV, Japonija ir Korėjos Respublika įsteigė Korėjos pusiasalio energetikos plėtros organizaciją (toliau – KEPO). Pagrindinis jos tikslas – į Korėjos Liaudies Demokratinę Respubliką (KLDR – Šiaurės Korėją) pristatyti du lengvojo vandens branduolinius reaktorius (lengvojo vandens reaktorių projektas). Nuo 1997 m. Euratomas yra tikrasis KEPO narys. Susitarimas dėl Euratomo narystės KEPO nustojo galioti 2024 m. gegužės 31 d.

2023 m. lapkričio mėn. Korėjos Respublika informavo kitus KEPO vykdomosios valdybos narius (JAV, Japoniją ir Euratomą) nusprendusi tęsti KEPO egzistavimą 2024–2027 m. Japonija tolesniam KEPO egzistavimui pritarė 2024 m. pradžioje, o JAV tik neseniai – 2024 m. liepos mėn. – pareiškė tam pritarianti. Euratomas savo pritarimą dar turi pareikšti.

Pagal Euratomo sutarties 101 straipsnio antrąją dalį derybas dėl Euratomo ir tarptautinių organizacijų, pvz., KEPO, susitarimų veda Komisija laikydamasi anksčiau Tarybos duotų nurodymų. Tuomet derybomis pasiektą susitarimą, prieš Komisijai jį sudarant Euratomo vardu, turi patvirtinti Taryba. Todėl Tarybos derybinių nurodymų pateikimas Komisijai yra pirmasis Euratomo ir KEPO susitarimo atnaujinimo procedūros etapas. Dėl toliau išsamiau išdėstytų priežasčių Komisija mano, kad Euratomas yra suinteresuotas atnaujinti savo narystę, todėl pateikia Tarybai rekomendaciją, kuria Komisijai suteikiami įgaliojimai derėtis dėl atnaujintos narystės.

Šiuo metu KEPO jokios veiklos nevykdo. Jos tolesnis egzistavimas padeda apsaugoti jos narių, įskaitant Euratomą, finansinius ir teisinius interesus. Kad narystė būtų tęsiama, finansinių įnašų iš ES biudžeto nereikia.

2. PAGRINDINIAI FAKTAI

Kadangi KLDR neįvykdė branduolinio ginklo neplatinimo įsipareigojimų, 2006 m. gegužės 30 d. KEPO veikla buvo nutraukta. Tačiau po metų KEPO vykdomoji valdyba nusprendė, kad organizacija turėtų toliau egzistuoti kaip teisės subjektas dėl šių finansinių ir teisinių priežasčių:

- *bendrų finansinių ieškinių KLDR pareiškimo*.

  Šie ieškiniai nebegaliotų, jei KEPO nustotų egzistuoti be teisių perėmėjo. Iki šiol pateiktų visų finansinių KEPO ieškinių KLDR suma prilygsta 1,89 mlrd. USD turtui. *[Pastaba. Daugiau ieškinių pagrindiniam rangovui, t. y. „Korea Electric Power Corporation“ (KEPCO), KEPO nėra pateikusi]*. Vienas galimas tokio turto paskirstymo būdas būtų jį padalyti pagal bendrą kiekvienos prisidedančios susitariančiosios šalies įnašo procentinę dalį. Tokiu atveju Euratomas turėtų teisę į 4,7 proc.;

- *teisinės apsaugos nuo ieškinių dėl atsakomybės ar kompensacijos KEPO nariams suteikimo.*

  2011 m. rugsėjo mėn. KLDR iš KEPO pareikalavo 5,6 mlrd. USD kompensacijos už tai, kad ji neužbaigė lengvojo vandens reaktorių projekto. Be šio KLDR ieškinio, ieškinius KEPO arba jos nariams teoriškai galėtų pateikti valstybiniai bankai, per kuriuos Japonija ir Korėjos Respublika savo finansinius įnašus skyrė KEPO

(atitinkamai JBIC ir KEXIM). Šie įnašai buvo padaryti paskolų, kurios nebuvo visiškai grąžintos, forma;

- *pagrindinis KEPO rangovas KEPCO vis dar turėjo finansinių interesų*.

  Pagal KEPO ir KEPCO susitarimo dėl veiklos nutraukimo sąlygas mainais už tam tikro KEPO turto įsigijimą KEPCO prisiėmė visus neįvykdytus KEPO įsipareigojimus (daugiausia subrangovų ieškinius). Laikantis tam tikrų sąlygų, visa papildoma nauda, kurią KEPCO gautų perpardavus ar pakartotinai naudojant šį turtą, turi būti dalijamasi su KEPO;

- *KEPO vis dar yra KLDR infrastruktūros ir kito turto*, į kurį investuota apie 500 mln. USD, *savininkė*. KEPO veiklai nutrūkus, infrastruktūra ir turtas taptų KLDR nuosavybe.

KEPO užduotys apsiriboja ryšio su KLDR, pagrindiniu KEPO rangovu KEPCO, Japonijos tarptautinio bendradarbiavimo banku (JBIC) ir Korėjos eksporto ir importo banku (KEXIM) palaikymu, taip pat ataskaitų Vykdomosios valdybos nariams teikimu ir jų veiklos koordinavimu.

Ši fiktyvi KEPO iki šiol buvo finansuojama tik iš vis dar esamų KEPO lėšų, t. y. negaunant jokių papildomų finansinių įnašų iš jos narių.

3. DABARTINĖ EURATOMO NARYSTĖ KEPO

Pakartotinės derybos dėl Euratomo narystės KEPO įvyko 2007 m., kai buvo nuspręsta išlaikyti jo narystę KEPO, kuri teliko fiktyvi organizacija.

Šis sprendimas buvo pagrįstas nuomone, kad Euratomas yra suinteresuotas išlaikyti savo narystę. Euratomas kitaip būtų netekęs teisės į galimos naudos dalį, kurią KEPCO galėtų gauti pardavus buvusią KEPO įrangą arba iš bet kokių KLDR mokėjimų KEPO. Būdamas nariu, Euratomas turėtų teisę gauti dalį, proporcingą jo visų sumokėtų įnašų daliai, t. y. iki maždaug 89 mln. EUR (ši suma pagrįsta Euratomo įnašais, neįskaičiuojant palūkanų).

Be to, jei Euratomas savo narystę būtų nutraukęs, jis nebūtų galėjęs pasinaudoti savo juridinėmis teisėmis, susijusiomis su KLDR esančiu KEPO turtu. Galiausiai, jei būtų buvę pareikšti ieškiniai dėl atsakomybės ar kompensacijos, Euratomas būtų praradęs bet kokią apsaugos, kuri šiuo metu suteikiama KEPO nariams dėl to, kad organizacija toliau egzistuoja kaip teisės subjektas, kontrolę.

Šio požiūrio buvo laikomasi 2012, 2015, 2018 ir 2021 m. atnaujinant KEPO susitarimą.

4. SPRENDIMAS TĘSTI KEPO, KAIP TEISĖS SUBJEKTO, EGZISTAVIMĄ PO 2024 M. GEGUŽĖS 31 D.

Pagrindinės priežastys, dėl kurių kiti Vykdomosios valdybos nariai nusprendė leisti KEPO toliau egzistuoti po 2024 m. gegužės 31 d., yra tos pačios:

(a) išsaugota KEPO galimybė teikti finansinius ieškinius KLDR;

(b) keturi visateisiai KEPO nariai toliau apsaugomi nuo teisinių KLDR ieškinių, nesvarbu, ar jie nepagrįsti, ar ne;

(c) išlaikomos juridinės teisės į KEPO priklausančią KLDR infrastruktūrą ir turtą; taip pat

(d) išsaugoma galimybė, kad pagrindinis KEPO lengvojo vandens reaktorių projekto rangovas vėlesniu etapu – perpardavus buvusią KEPO įrangą – turės kompensuoti KEPO išlaidas.

Dabartinis susitarimas, kuriuo reglamentuojama Euratomo narystė KEPO, nustojo galioti 2024 m. gegužės 31 d. Dėl tolesnės narystės turės derėtis Komisija, remdamasi derybiniais nurodymais, kuriuos turi duoti Taryba.

Kaip ir per ankstesnius atnaujinimus, Tarybos nurodymuose turėtų būti atsižvelgta į tai, kad KEPO ir toliau bus visiškai finansuojama iš turimų lėšų, todėl dėl tolesnės Euratomo narystės ES biudžetas nepatirs jokių išlaidų. Ši sąlyga, kuri buvo įtraukta į ankstesnius susitarimus dėl atnaujinimo, ir toliau turėtų būti įtraukta į bet kokį atnaujintą susitarimą su KEPO.

Be to, atsižvelgiant į tai, kad ankstesnės KEPO veiklos pratęsimo procedūros yra pasikartojančios ir ilgos ir kad iš Euratomo ir valstybių narių jokių finansinių įsipareigojimų nereikalaujama, ateityje pratęsiant susitarimą turėtų būti laikomasi supaprastinto požiūrio, pagrįsto platesnio masto Tarybos įgaliojimais, kad Komisija galėtų derėtis dėl būsimo pratęsimo. Šie platesnio masto įgaliojimai apimtų galimybę Komisijai derėtis dėl daugiau nei vieno susitarimo dėl atnaujinimo tol, kol Euratomo narystės KEPO atnaujinimas neturės jokio finansinio poveikio ES biudžetui.

5. IŠVADA

Argumentai, dėl kurių buvo priimtas sprendimas tęsti narystę po 2007 m., o vėliau ir po 2012, 2015, 2018 ir 2021 m., tebėra pagrįsti. Tolesnė narystė fiktyvioje KEPO po 2024 m. gegužės 31 d. tebėra geriausias būdas apsaugoti Euratomo interesus. Likdamas nariu po tos datos, Euratomas ir toliau turėtų galimybę (kad ir menką) gauti kompensaciją (ne daugiau kaip apie 89 mln. EUR), jei perpardavus įrangą pagrindinis KEPO rangovas išmokėtų kompensaciją arba jei KEPO ieškinys prieš KLDR būtų patenkintas. Tolesnė narystė taip pat užtikrina geriausią apsaugą nuo bet kokių galimų ieškinių dėl atsakomybės ir leis Euratomui toliau tiesiogiai dalyvauti visose diskusijose (KEPO ir su trečiosiomis šalimis) šiais klausimais.

Todėl Komisija rekomenduoja Tarybai priimti toliau pateikiamą sprendimą, kuriuo Komisija įgaliojama derėtis dėl Euratomo ir KEPO susitarimo atnaujinimo, remiantis derybinių nurodymų projektu.

Rekomendacija

TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo Komisijai suteikiami nurodymai derėtis dėl Europos atominės energijos bendrijos (Euratomo) ir Korėjos pusiasalio energetikos plėtros organizacijos (KEPO) susitarimo atnaujinimo

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 101 straipsnio antrąją dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

1) Euratomo ir KEPO susitarimas nustojo galioti 2024 m. gegužės 31 d.;

2) tikimasi, kad KEPO vykdomoji valdyba nuspręs tęsti KEPO kaip tarptautinės organizacijos veiklą po 2024 m. gegužės 31 d.;

3) dėl finansinių ir teisinių priežasčių Euratomas suinteresuotas tęsti narystę KEPO,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Komisija įgaliojama Euratomo vardu derėtis dėl Euratomo narystės KEPO pratęsimo pagal priede išdėstytus derybinius nurodymus.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė